

prognoză criminologică demonstrează importanța orientării permanente a criminologului spre producerea de prognoze, deoarece astfel gândirea lui încearcă să valorifice orice informație cu care el intră în contact sub aspect predictiv.

Referințe bibliografice

1. De exemplu: Г.А. Аванесов, *Криминология, прогностика, управление*, Горьковская высшая школа МВД СССР, Горький, 1975; *Курс советской криминологии*, Москва: Издательство «Юридическая литература», 1985; М.А. Кириллов, *Прогнозирование преступности*, ЮИ МВД России, Москва, 2000; В.Г. Бужор, *Криминология и основы предупреждения преступности*, Измаил, 2005; А. Есберген, *Криминология*, Алматы, 2008; О. Bejan, *Dicționar de criminologie*, Chișinău, 2009.

2. Vezi, de exemplu: О. Bejan, *Realizarea cercetărilor criminologice teoretice*, Chișinău, 2009.

3. Vezi prezentarea și caracterizarea acestei metode în monografia: О. Bejan, *Realizarea cercetărilor criminologice teoretice*, Chișinău, 2009.

4. Natasha Dufour, *Mes mathématiques de A à Z simplifiées*, Anjou: Les éditions CEC, 2011.

5. О. Bejan, *Dicționar de criminologie*, Chișinău, 2009.

CLASIFICAREA ȘI CARACTERISTICA PRINCIPALELOR OBIECTE DE NATURĂ BIOLOGICĂ UMANĂ

Gheorghe GOLUBENCO,
doctor, în drept, conferențiar universitar
Sorin ADAM,
doctorand

SUMMARY

The paper presents a brief analysis of the doctrinal approaches related to the classification of human biological traces and proposes a new classification based on many criteria, including those proposed by the classical traciology. The authors underline the importance of traciological analysis of biological traces for the correct resolving of criminal cases.

REZUMAT

În lucrare se face o analiză succintă a abordărilor doctrinare privind clasificarea urmelor de natură biologică umană și se propune o nouă clasificare în baza mai multor criterii, inclusiv a celor preluate din traseologia clasică. Autorii argumentează importanța analizei traseologice a urmelor biologice pentru soluționarea justă a cauzelor penale.

Clasificarea urmelor de natură biologică umană este necesară nu numai pentru a studia caracteristicile tipice fiecărui gen de urme, dar și pentru a determina mecanismul formării lor în ansamblul tuturor modificărilor apărute la fața locului în condițiile săvârșirii unei infracțiuni. Necesitatea sistematizării urmelor biologice, în legătură cu sporirea volumului de informație de natură biologică obținută în cadrul investigării infracțiunilor, este evidentă.

Analiza literaturii de specialitate din spațiul vorbitorilor de limbă română denotă că lucrări privind clasificarea urmelor de natură biologică umană, exceptând urmele de sânge, sînt foarte puține. Profesorul E. Stancu

clasifică toate urmele biologice, după proveniența lor, în 3 grupe: *de secreție* (saliva, secreția nazală, laptele matern); *de excreție* (urina, fecalele, sperma, sputa, vomismentele, meconiul, vernix caseoza); *țesuturi umane* (moi: sânge, piele, țesut muscular, masă cerebrală; dure: oase și unghii). În această grupă de urme sînt incluse firele de păr și urmele de miros. În opinia autorului, „urmele de miros se constituie într-o categorie de urme distinctă, fără a se confunda cu urmele biologice propriuzise” [1, p. 137]. Această poziție, împărtășită și de alți autori [2, p. 267], o considerăm corectă, întrucît urma de miros se formează din mirosul individual (urmă biologică propriu-zisă) și mirosul general

al omului, precum și din mirosul suportului [3, p. 221]. Cercetătorii români C. Drăghici și A. Iacob clasifică la fel urmele în cauză după natura lor, însă suplimentar le ierarhizează – după frecvența cu care acestea se întâlnesc la fața locului – în: urme de sînge; urme de salivă; urme de spermă; urme de natură piloasă; urme de natură osteologică (resturi osoase); urme de țesuturi moi; urme de miros [4, p. 214-215]. Alți autori români acordă atenție problemei clasificării doar a urmelor de sînge (Gh. Alecu, C. Sucișu ș.a.).

O poziție deosebită, de altfel, nu prea clară, ocupă autorii *Traatatului de Tehnică criminalistică*, care cataloghează toate urmele de natură biologică umană, inclusiv cele de miros (numite *odorizante*) la categoria microurmelor [5, p. 290], acestea din urmă fiind definite ca „particule de materie care se prezintă în stare lichidă sau solidă (*sublinierea ne aparține* – S.A.), ori sub forma caracteristicilor mecanice, slab vizibile sau invizibile cu ochiul liber, avînd legătură cu o faptă de natură penală” [5, p. 290]. Definiția în cauză nu lasă loc tocmai pentru urmele de miros care se prezintă în stare gazoasă. Este îndoielnic că și celelalte urme de natură biologică umană, pornind de la această definiție, dimensiunile și gradul de vizibilitate, să le putem cataloga pe toate la microureme. În opinia

noastră, microuremele sînt o manifestare concretă a urmelor, de aceea conținutul noțiunilor de „urme” și „microureme” se corelează reciproc ca întreg și parte. Deci, este oportun ca în calitate de criteriu de catalogare a obiectelor la microureme să luăm faptul că acestea sînt obiecte materiale legate de un eveniment cu caracter penal, că dețin masă și dimensiuni mici care determină aplicarea unor metode instrumentale pentru detectarea și examinarea lor.

O astfel de abordare ne permite să catalogăm doar urmele de miros la categoria microurmelor. Celelalte, în funcție de acești factori, pot fi catalogate mai curînd la cele tra-seologice: urme-materie (substanțe de sînge, lichid spermatic, salivă etc.), urme-obiecte (fragmente de dinți, unghii, oase etc.). Urmele de miros uman nu pot fi recepționate vizual, se scot în evidență cu ajutorul organului senzorial al cîinilor special instruiți – biodetectori. La fel, este imposibil a determina dimensiunile urmei de miros din cauza lipsei unei structuri exterioare a acesteia. În acest sens, ne exprimăm dezacordul cu autorii C. Drăghici și A. Iacob, care consideră că în urma de miros se poate evidenția lungimea, lățimea și înălțimea acesteia [4, p. 251]. Este îndoielnic că am putea fixa cu suficientă exactitate astfel de parametri ai urmei în procsul-verbal de cercetare la fața locului.

Revenind la clasificarea urmelor de natură biologică umană, trebuie notat faptul că, folosind doar un singur temei de clasificare a urmelor, este foarte greu de cuprins toată diversitatea, corelările spațiale și temporale ale acestora. De aceea, în cele ce urmează, în baza clasificărilor criminalistice generale ale urmelor, precum și luînd în calcul sistematizările făcute în literatura de specialitate a urmelor de sînge vom încerca să le ierarhizăm după mai multe criterii: felul substanței creatoare de urme; mecanismul de formare a acestora; starea lor de agregare ș.a.

Cea mai simplă clasificare a urmelor de natură biologică poate fi efectuată în funcție de tipul materiei creatoare de urme. În acest sens, în aspect criminalistic materiile cele mai importante ce formează urmele respective sînt sîngele, saliva, sperma, firele de păr, mirosul individual al omului – obiecte pe care le vom caracteriza succint în cele ce urmează.

Sîngele este un țesut fluid complex care, împreună cu limfa și lichidul interstițial, formează mediul intern al organismului. El îndeplinește multiple funcții în metabolism, în autoapărarea organismului, în coordonarea funcțiilor vitale [6, p. 235]. Este alcătuit dintr-o substanță fundamentală lichidă – plasma –, în care sînt suspendate elemente celulare superioare diferențiate: eritrocite, trombo-

cite, leucocite. Sîngele reprezintă 6-8% sau, altfel spus, 1/13 din greutatea corporală și conține 40-45% elemente figurate, dintre care 1% sînt leucocite și trombocite, restul fiind constituit din hematii. Leucocitele circulante sînt alcătuite din 65% granulocite, 30% limfocite și 5% monocite. Plasma sangvină reprezintă 35-60% din volumul total al sîngelui. Ea este alcătuită din 90% apă și 10% reziduu uscat, din care 9% – substanțe organice și 1% – substanțe anorganice.

Saliva rezultată din procesul fiziologic al organismului se creează prin eliberarea lichidului secretat de glandele salivare, este un produs biologic de secreție cu densitatea 1,001-1,017, pH – 5,8-7,4, care conține peste 98% apă, 0,3% substanțe organice, iar restul este format din elemente celulare degenerate provenite din glande, mucoasa bucală și limfodoli, o floră microbiană variată, substanțe anorganice. Acestea se formează în timpul fumatului, mușcatului, mîncatului, cîntatului la un instrument de suflat, prin sărut, prin eliminarea voită a salivei ș.a. [7, p. 150].

Sperma face parte din categoria urmelor biologice a căror proveniență în cîmpul infracțional este caracteristică săvîrșirii de infracțiuni cu un grad sporit de periculos social. Sperma este un lichid de culoare alb-gălbuie sau galben-

cenușie, opalescent neomogen, vîscos (are o viscozitate de 3 ori mai mare decît a serului sangvin), este ușor alcalin – pH = 7,2-7,6; greutate specifică 1,02 – 1,04 cu un volum de 2,5-5,5 ml; are miros caracteristic (de scrobeală).

Formarea urmelor de spermă are loc prin depunerea pe diverse suporturi a lichidului spermatic ejaculat în momentul consumării unui act sexual de către bărbați sau ca urmare a masturbării ori a unor tulburări neuropsihice [8, p. 265-266].

Firele de păr alcătuiesc o categorie distinctă de urme biologice, cărora în criminalistică li se atribuie denumiri diferite, precum: “urme de natură piloasă” sau “urme sub forma firelor de păr”, cercetarea avînd scopul de a stabili valoarea de identificare a lor, măsura în care acestea pot contribui la depistarea persoanelor de la care provin.

Firul de păr, constituind o parte componentă a stratului cîrnos al epidermului, este o parte anexă a pielii ce constă din două părți principale: partea fixată în piele și partea liberă. Suprafața firului denumită cuticulă este acoperită de solzi cornoși, cu partea lor liberă spre vîrful firului. Sub solzi se află stratul cortical, care este alcătuit din celule alungite, transformate în fibre longitudinale, nenucleate, paralele sau ușor

răsucite elicoidal [9, p. 282].

Mirosul individual al omului este o însușire a substanțelor mirositoare ale sîngelui, ale transpirației, determinată genetic și recepționată de cîinele-biodetector specializat ca particularitate irepetabilă a unui individ concret [10, p. 4]. Trebuie deosebit *mirosul ca simț*, cu care sînt înzestrați oamenii și unele animale, capacitatea lor biologică de a percepe și deosebi emanații mirositoare, care nu există în afara organismului în viață, și *urmele de miros* ca substanțe mirositoare în cantități moleculare. Acestea din urmă pot fi colectate prin metode de contact, păstrate, iar mai apoi examinate pe calea expertizei și folosite în procesul de investigare a infracțiunilor.

În literatura criminalistică noțiunea de „miros individual” deseori se interpretează ca amestec de gaz și aburi evaporate de pe corpul uman și care îl însoțec sub formă de „trenă”. Însușirile mirosurilor individuale se determină prin substanțele lor componente, care au capacitatea de a se volatiliza, evaporă în anumite medii, diviza, au proprietatea de a difuziona, a se amesteca și a se împrăștia.

Revenind la sistematizarea generală a urmelor de natură biologică, trebuie menționat un alt criteriu important în acest sens – după caracterul și mecanismul interacțiunii obiectelor creatoare

de urme. Pentru prima dată acest criteriu a fost aplicat în traseologie de către criminalistul rus Б.И. Шевченко [11, p. 20]. Ulterior s-au făcut mai multe propuneri de a completa și îmbunătăți divizarea făcută de el, de aceea în cele ce urmează ne vom sprijini pe clasificările făcute în ramura traseologiei tradiționale, pentru a grupa și delimita urmele de natură biologică.

După **gradul de percepere** acestea pot fi împărțite în urme vizibile, slabvizibile și latente.

După **particularitățile obiectului primitor**, urmele de natură biologică pot fi de adâncime, de suprafață și mixte. *Urmele de adâncime* se formează nu din cauza deformării în profunzime a obiectului primitor, dar ca urmare a impregnării cu substanța obiectului creator de urmă a suprafeței porozitate a obiectului primitor. Acestea pot fi numite urme de îmbîcsire. *Urmele de suprafață* apar pe suprafețe dure ce nu posedă capacitatea de a îmbiba substanțe, deci pot apărea ca rezultat al unor modificări de suprafață (depuneri de substanță) pe corpurile primitoare și care practic nu schimbă forma și structura acestora. Acestea totdeauna sînt *urme de stratificare*. *Tipul mixt* cuprinde urmele de stratificare cu îmbibarea parțială a substanței în obiectul primitor.

Privite prin prisma traseologiei, urmele de natură biologică pot

fi delimitate și în **urme statice** și **urme dinamice**. Aici însă, prin extrapolarea tezelor traseologiei clasice relativ la urmele biologice, este necesar a introduce unele rectificări legate de mecanismul formării urmelor. Este vorba de faptul că urmele de natură biologică se formează fără ca obiectul creator de urmă să contacteze cu cel primitor. Aceste urme apar ca rezultat al căderii substanței urmei pe suprafața primitoare. Pentru delimitarea acestor urme, este important a stabili dacă substanța creatoare de urmă lunecă sau nu pe suprafața primitoare, ca urmare a acțiunii unor factori externi. În astfel de situație, extinderea liberă a diametrului picăturilor substanței creatoare de urmă, ce însoțesc totdeauna procesul de formare a urmelor biologice care cad pe o suprafață și formarea unei urme rotunjite, poate fi neglijată.

Urmele dinamice de natură biologică se formează în cazul în care unul dintre factorii creatori (substanța creatoare de urmă, suprafața primitoare sau obiectul creator de urmă) relativ la alt element al sistemului se află în mișcare.

Urmele statice de natură biologică se formează în cazul în care substanța creatoare de urmă este nemișcată față de suprafața primitoare în momentul apariției urmei sau după formarea ei. Acestea sînt petele de sânge, urină, spermă în formă de picături, care s-au format

în urma căderii libere a acestor lichide sub acțiunea gravitației, fără a mai fi accelerate suplimentar.

O altă pereche din cadrul urmelor de natură biologică, care nu se regăsește în structura clasificărilor traseologice, sînt urmele de contact și cele formate prin cădere liberă. Prof. univ. Gh. Alecu prin **urme de contact** (cu referire la sînge) înțelege dîrele, mînjiturile, ștersăturile și imprimările realizate ca efect al contactului dinamic între sursa de sînge și diferitele suprafețe din componența cîmpului locului faptei [12, p. 110]. Așadar, urmele de contact apar ca urmare a contactului nemijlocit dintre suprafața purtătoare de substanță biologică și cea primitoare. Acestea pot fi și imprimările sau mînjiturile de sînge, spermă pe suprafața primitoare în cazul atingerii ei cu obiectul murdar de aceste substanțe.

Urmele formate prin **cădere liberă** se formează în lipsa contactului suprafeței ce poartă urma și cea primitoare de urmă. Acestea apar ca rezultat al căderii sub acțiunea gravitației a picăturilor de sînge, spermă, salivă, urină pe suprafața primitoare. Aici pot fi catalogate bălțile de sînge, diverse scurgeri, pete, stropi de substanțe biologice.

După **starea de agregatie a urmelor** biologice, acestea pot fi în stare solidă (uscate), lichide sau umede (dacă acestea sînt urme de

impregnare), precum și în stare gazoasă (urmele de miros).

Analiza literaturii de specialitate denotă și existența altor temeuri de clasificare a urmelor de natură biologică, însă mai informativă ni se pare clasificarea făcută de savanții ruși Кисин М.В. și Туманов А.К. [13, p. 24]. Pentru clasificarea urmelor de sânge, aceștia au folosit un complex de caracteristici privind forma și mecanismul apariției lor – criterii care, desigur, sînt inseparabile. Autorii au propus divizarea urmelor de sânge în trei grupe: urme elementare, complexe și mixte.

Urmele elementare sînt acelea, caracteristicile morfologice ale căroră reproduc nemijlocit modul și condițiile creării lor [14, p. 126]. În opinia acestor savanți, urmele elementare pot fi împărțite în: pete, stropi, scurgeri, bălți, mînjituri, imprimări. Aceste urme, în cadrul cercetării infracțiunilor, pot fi observate pe orice tip de suprafață, în funcție de care se va modifica și forma lor.

Petele de sânge se formează prin cădere liberă sub influența forței de gravitație. De aceea, urmele de sânge nu pot fi considerate pete, dacă ele sînt spațiate pe suprafețe verticale sau pe plafon ori pe partea de jos a obiectelor. Petele, la rîndul lor, pot fi statice și dinamice. Cele *statice* se formează atunci cînd picăturile cad dintr-o sursă nemișcată avînd o formă rotunjită.

Urmele *dinamice* apar în cazul în care sursa scurgerii de sânge se află în mișcare, forma acestor picături este alungită. Capătul subțiat al picăturilor de sânge căzute pe un suport indică direcția circulației persoanei care sîngerează, sporirea vitezei de mișcare amplifică și lungimea urmei. În funcție de aspectul marginii petelor, precum și de prezența sau lipsa petelor-satelit (secundare) în jurul celor de bază, de deformările acestor pete, autorii unor lucrări de specialitate, în special Вейдиня М.Р., le clasifică în urme cu margini netede; urme cu margini văluroase; urme cu margini zimțate; urme cu margini radiale [15, p. 10-11]. În legătură cu aceasta, Диденко Ф.К., cu referire la una dintre lucrările medicului-legist Эдель Ю.П. [16, p. 404-405], menționează că picăturile cu o consistență normală, căzînd de la o înălțime de 10 cm, formează o urmă cu margini netede, diametrul căreia nu depășește 10 mm. Pe măsură ce distanța pînă la obstacol se mărește, crește diametrul picăturilor, la marginile lor apar zimți care, la înălțimi mai mari, se întind în formă de raze. Numărul zimților și al razelor crește treptat, iar începînd cu înălțimile ce depășesc 50 cm apar pete derivate, numărul cărora la început crește (la distanțe de pînă la 200 cm), apoi treptat (la distanțe de pînă la 300 cm) se micșorează [14, p. 129]. În acest context, considerăm greșită päre-

rea criminalistului român Gh. Alecu, care notează că „picăturile vor fi cu atît mai mici cu cît cad de la o înălțime mai mare” [12, p.108].

Stropii de sânge se formează în urma unei forțe suplimentare, precum deplasarea alertă a sursei de sânge, aplicarea unei lovituri peste o băltoacă de sânge, scuturarea mîinilor din care ies picături de sânge sau chiar presiunea arterială a vaselor sangvine lezate (în ultimul caz urmele se caracterizează prin gruparea lor ritmică în formă de evantai, determinată de ritmicitatea jetului de sânge ce țîșnește din arteră).

Scurgerile de sânge au o formă liniară și se datorează gravitației. Ele sînt urme continue ce apar în cazul în care sângele curge cu o viteză mică pe obiectele din jurul victimei sau pe vestimentația acesteia, reflectînd tot microrelieful suprafeței pînă la locul de oprire, ce are aspectul unor acumulări. Scurgerile apar în termene imediat următoare aplicării unor plăgi victimei, cînd sângele încă nu reușește să se coaguleze sau să se impregneze în suport.

Bălțile constituie un alt tip de urme care apar în urma scurgerilor abundente de sânge. Dimensiunile și forma bălților sînt determinate de cantitatea de sânge și de însușirile suprafeței pe care acestea s-au acumulat.

Mînjiturile sînt urme de sânge apărute prin atingere în urma con-

tactului obiectului însingurat cu o oarecare suprafață primitoare de urmă. Aceste urme se formează în cazul în care se strămută cadavrul ce sîngerează din locul inițial, se șterg uneltele infracțiunii, mîinile însîngerate.

Urmele de imprimare se formează ca urmare a contactului unui obiect însingurat sau a unei părți a corpului uman cu o suprafață primitoare sub un unghi ce se apropie de 90 de grade. Imprimările de sînge mai frecvent reprezintă amprente de mîini, picioare, vestimentația prin stratificarea sau destratificarea sîngelui. Acestea pot reproduce parțial sau în totalitate configurația și microrelieful suprafeței creatoare de urmă.

O altă grupă de urme, pe lîngă cele elementare, după cum menționează savantul M.B. Кисин, sînt urmele biologice complexe – o totalitate diversă de urme elementare, apărute pe corpul omului dintr-o sursă comună de scurgere. În opinia noastră, mai corect ar fi să numim astfel de urme combinate.

Cît privește categoria urmelor mixte, trebuie menționat că acestea prezintă ansambluri de urme combinate provenite din diverse surse de sîngere, ce conțin urme elementare, urme combinate primare și secundare. În legătură cu această clasificare, unii autori [15, p. 31], acceptînd clasificarea urmelor elementare, consideră neîntemeiată divizarea urmelor

combinat în urme *complexe* și urme *mixte*. Cercetătorul M.P. Вейдина notează că urmele mixte trebuie analizate separat, mai cu seamă atunci cînd nu există certitudine că ele s-au format dintr-o sursă comună, întrucît aceasta va duce la erori de anchetă sau de expertiză.

În opinia noastră, în cadrul cercetării la fața locului, organul de urmărire penală nu totdeauna deține informație veridică cu privire la caracterul incidentului infracțional. De aceea, mai corect ar fi de grupat și de analizat mai întîi urmele apărute dintr-o sursă comună, după care se pot analiza și cele mixte. Dar și în astfel de situație există riscul formării lor întîmplătoare, adică nefiind legate între ele în cadrul incidentului investigat.

În concluzie, subliniem că mecanismul formării urmelor de sînge pe obiectele materiale poate fi stabilit după particularitățile urmelor de sînge – localizarea, forma, dimensiunile lor etc., ceea ce ne permit să judecăm despre sursa scurgerii sau dacă sîngele a căzut de pe un alt obiect, despre distanța și unghiul de incidență al suprafeței primitoare cu obiectul însingurat ș.a. Toate aceste probleme importante pentru aprecierea faptei investigate și stabilirea gradului de vinovăție a participanților la infracțiune se soluționează prin analiza traseologică a

urmelor de sînge în comun cu medicii-legiști.

Referințe bibliografice

1. Stancu E. *Tratat de Criminalistică*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. București: Universul juridic, 2002.
2. Cârjan L. *Tratat de criminalistică*. București: Pinguin Book, 2005.
3. Greblea A., Sandu I., Stoica N. *Urmele de miros*. În: *Tratat practic de criminalistică*. Vol. I. București: Serviciul Editorial al Ministerului de Interne, 1976.
4. Drăghici C., Iacob A. *Tratat de tehnici criminalistice*. Craiova: Sitech, 2007.
5. Bercheșan V., Ruiu M. *Tratat de tehnică criminalistică*. București: Little Star, 2004.
6. *Tratat practic de criminalistică*. V. II. Coordonatori: Pop O. și alții. București: Serviciul Editorial al Ministerului de Interne, 1978.
7. Виноградов И.В., Томилини В.В. *Судебная медицина*. Москва: Юрид. Лит., 1981.
8. Asanache Gh. *Expertiza urmelor de spermă*. În: *Tratat practic de criminalistică*. V.II. Coordonatori: Pop O. și alții. București: Serviciul Editorial al Ministerului de Interne, 1978.
9. Molnar V., Mihăilescu S. *Expertiza urmelor de natură piloasă prin microscopie clasică*. În: *Tratat practic de criminalistică*. V. II. Coordonatori: Pop O. și alții. București: Serviciul Editorial al Ministerului de Interne, 1978.
10. Шамонова Т.Н., Старовойтов В.И., Гриценко В.В. *Использование запаховой информации при расследовании убийств и других преступ-*

плений против личности. Москва: ЭКЦ МВД РФ, 1997.

11. Шевченко Б.И. *Научные основы современной трасологии*. Москва: Гос. Юрид. Изд-во, 1947.

12. Alecu Gh. *Criminalistică*. Constanța: Ex Ponto, 2008.

13. Кисин М.В., Туманов А.К. *Следы крови*. Москва: ВНИИ МВД СССР, 1972.

14. Диденко Ф.К. *Применение научно-технических средств и методов при осмотре места происшествия*. Ярославль, 1989.

15. Вейдия М.Р. *Следы крови (доэкспертное криминалистическое исследование)*. Рига, 1973.

16. Эдель Ю.П. *О следах свободно падающих (с неподвижных и движущихся предметов) капель крови на горизонтальной плоскости*. В: Материалы докладов и рекомендаций научной конференции Общества судебных медиков Казахстана. Алма-Ата, 1968.

LOCUL PARLAMENTULUI NAȚIONAL ÎN ARHITECTURA INSTITUȚIONALIZATĂ A UNIUNII EUROPENE

Tiberiu PLEȘU,
doctorand

SUMMARY

Lisbon Treaty reflects the double nature of the European Union: supranational structure with institutions and their procedures and, simultaneously, respecting international organization and the national sovereignty of each Member State. The complex mechanism by which people exercise temporarily entrust some of its sovereign powers, rests on the current political and social life, which shows that people can not govern.

SUMAR

Tratatul de la Lisabona reflectă dubla natură a Uniunii Europene: structură suprastatală cu instituții și proceduri proprii și, concomitent, organizație internațională respectând suveranitatea și instituțiile naționale ale fiecărui stat-membru. Mecanismul complex prin care poporul încredințează vremelnice exercițiul unora dintre prerogativele suveranității sale are la bază condițiile actuale ale vieții politico-sociale, care arată că poporul nu poate să se autoguverneze.

Studiile comparative internaționale arată că aproape o treime dintre statele lumii au sisteme parlamentare bicamerale, iar două treimi – unicamerale. Din acest punct de vedere, se consideră în general că sistemele bicamerale sînt prezente în statele în care există o diversitate regională mai mare. Bicameralismul este clasificat în funcție de trei criterii: modul de alegere a celor două camere, durata mandatului fiecărei adunări, puterile formale constituționale pe care le au acestea. În relație cu aceste criterii, putem caracteriza și sistemul parlamentar românesc.

În timpul dezbaterilor din Adunarea Constituantă, deși s-a propus inițial un parlament unicameral, rezultatul final, în contextul

disputelor dintre miniștrii Guvernului României și o parte a parlamentarilor FSN, a fost o structură bicamerală. Motivațiile acestei decizii au fost diverse, mergînd de la ideea unui control parlamentar mai atent pînă la evitarea „cîștigării unei omnipotențe dictatoriale” de către instituția legislativă. La acestea se adaugă și tradiția sistemului parlamentar ce a funcționat pînă în 1946, bazat pe existența a două camere.

La nivelul Uniunii Europene, există alte 12 state-membre cu un legislativ bicameral: Austria, Belgia, Cehia, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Marea Britanie, Olanda, Polonia, Slovenia, Spania. Dacă în cazul unora dintre aceste state este vorba despre un